

BAZI BİTKİ TOHURLARININ ÇİMLENMESİ VE FİDE BÜYÜMESİ ÜZERİNE YONCA ÖZÜTLERİNİN ALLELOPATİK ETKİLERİ

Prof. Dr. İsmail KOCAÇALIŞKAN*
Hatice ÖĞÜTCÜ**

ÖZET

Bu çalışmada, 4 farklı bitki tohumunun çimlenme ve çimlenme sonrası fide büyümeleri üzerine yonca özütlerinin allelopatik etkileri araştırılmıştır. Tohumlar petri kutularında 25⁰ C'de çimlendirilmiştir. Uygulanan özütler, yoncanın kök ve gövdesinden homojenizasyon ve santrifüjlemeyle elde edilmiştir. Tohumların çimlenme oranları 5 gün boyunca kaydedilmiş ve 5. günde fidelerin uzunluk ve ağırlıkları ölçülmüştür. Sonuç olarak; buğday, arpa, karpuz ve salatalık tohumlarının çimlenme ve fide büyümesi, tüm uygulamalar tarafından kuvvetle inhibe edilmiştir. Gövde özütünün kök özütünden daha inhibitör etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

GİRİŞ

Allelopati "Bir bitki tarafından oluşturulan ve salıverilen bazı kimyasal maddelerin başka bitkileri olumlu veya olumsuz yönde etkilemesi" olarak tarif edilmiş olup, kısaca "bitkiler arasındaki kimyasal etkileşim" olarak da tanımlanabilir. Allelopatik etkiye sahip olan kimyasal maddeye allelokimyasal adı verilir. Allelokimyasallar toksik (inhibitör) iseler veya etkiledikleri bitkileri çevre şartlarına hassas hale getiriyorlarsa stres ajanıdır. Bir allelokimyasal bir bitki türüne olumsuz

* Dumlupınar Üniv. Fen-Ed. Fak. Biyoloji Bölümü Kütahya

** Atatürk Üniv. Fen-Ed. Fak. Biyoloji Bölümü Erzurum